Uppsala kommun

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2026-10-05

Diarienummer:
KSN-2023-03555

Handläggare:
Åsa Hedlund

Svar på motion om ett mer ändamålsenligt krisstöd från Sofia Andersson (M) och Therez Almerfors (M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Sofia Andersson och Therez Almerfors (båda M) föreslår i en motion väckt den 11 december 2023 att Uppsala kommun inrättar en grupp för krisstöd bestående av kommunen och relevanta aktörer från civilsamhället som tillsammans ska ta fram rutiner, arbetssätt och arbetsuppgifter som ska aktiveras för viktiga insatser under en kris.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och socialförvaltningen.

Föredragning

Uppsala kommuns krisstöd kan aktiveras vid allvarliga händelser som drabbar flera personer och som inte kan hanteras med ordinarie resurser och organisation. Huvuduppgiften för krisstödet är att försöka lindra akuta situationer och därigenom förebygga psykisk ohälsa på sikt.

Socialnämnden ansvarar med stöd av socialförvaltningen för att samordna kommunens krisstöd. Sedan hösten 2022 är Uppsala kommuns krisstöd bemannad dygnet runt, året om och består av åtta personer som har beredskap var åttonde vecka. De åtta personerna kallas ledning för krisstöd och har jour dygnet runt den veckan de

har beredskap. I nuläget är ledningen för krisstödet bemannad av medarbetare från socialförvaltningen. I ledningen ingår även samordnare och ansvarig stabschef.

Krisstödet aktiveras efter kontakt av och samråd med kommunens tjänsteperson i beredskap (TiB), som i sin tur vanligtvis har kontaktats av räddningstjänst eller polis vid händelser då man bedömt att ett akut stöd behövs. Fram till hösten 2023 aktiverades krisstödet framför allt vid exempelvis bränder i flerfamiljehus eller olyckor och liknande händelser som påverkat många människor. Ett exempel på det senare är dödsfallet på UKK i november 2021. Efter de senaste årens våldsdåd som drabbat Uppsala har krisstödet även aktiverats vid sådana tillfällen. Det har till exempel skett i samband med sprängningarna i Fullerö och Lövstalöt 2023 samt skjutningen vid Vaksala torg 2025. Aktivering sker dock endast när polis eller räddningstjänst bedömer att de behövs och kontakt sker alltid via TiB, vilket innebär att krisstödet inte har aktiverats vid varje våldsdåd som har inträffat. Det innebär även att det kan dröja efter att en händelse inträffat innan polis eller räddningsledare bedömer att det är lämpligt att krisstödet aktiveras. Krisstödet är inte en del av socialförvaltningens eller övriga kommunens ordinarie verksamhet utan aktiveras när dessa inte räcker till.

När krisstödet har aktiverats åker ledningen för krisstödet vid behov ut till platsen för händelsen. I samband med detta tas kontakt med räddningsledare eller polisbefäl för att få en lägesbild. Uppdraget på plats innebär i första hand att ge stöd i det akuta skedet till drabbade och att samordna insatser med andra huvudmän. Utgångspunkten är att ansvarsprincipen gäller för respektive aktör/huvudman. Ledningen för krisstödet har även möjlighet att mobilisera stödpersoner via SMS eller telefon och stödpersonerna kan också åka ut till platsen där händelsen har inträffat. Den som leder krisstödet ansvarar för att arbetsleda stödpersonerna.

Stödpersonerna är bland annat medarbetare anställda i Uppsala kommun. De är inte professionella krisstödjare utan deltar utifrån personlig lämplighet och intresse. Deras uppgift är att lyssna och stödja personer och familjer som är i kris och som är i behov av stöd i det akuta skedet. Det kan också handla om att hjälpa drabbade med praktiska saker som kontakt med till exempel anhöriga eller andra eller att följa med till exempelvis sjukhus eller hemort.

Krisstödet samverkar även med Svenska kyrkan och frikyrkor och ledningen för krisstödet har möjlighet att kontakta dem vid behov. Det kan till exempel handla om behov av att öppna församlingslokal eller om det finns behov av präst. Kontakt kan även tas med Region Uppsala om professionellt stöd behövs i det akuta skedet. Uppsala kommuns krisstöd ansvarar inte för insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen som till exempel åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador.

Om det föreligger behov av insatser enligt socialtjänstlagen för enskilda individer, som till exempel tillfälligt boende, behöver ordinarie verksamheter kontaktas. Om en händelse inträffar utanför kontorstid kan socialjouren kontaktas.

I socialnämndens samordningsuppdrag ingår även att utveckla och förbättra krisstödet. Målsättningen är att tillsammans med samverkansparter arbeta fram rutiner och arbetssätt som stärker kommunens beredskap vid händelser där krisstödet aktiveras. Sedan våldsdåden hösten 2023 har krisstödet stärkts inom flera områden, bland annat har samverkan med civilsamhället vid kriser utvecklats. Socialnämnden har till exempel ingått samarbetsavtal med Röda Korset (SCN-2024-00831) och Uppsala Stadsmission (SCN-2026-00073). Genom samarbetsavtalen har nämnden stärkt det

sociala stödet som kan erbjudas kommuninvånare som drabbats av krishändelser. Avtalen innebär ökade förutsättningar för både kommunens krisstöd och samarbetsparter att komplettera varandra och tillsammans stödja Uppsala kommuns invånare i krishändelser där insatser inom psykologisk första hjälpen och krisstöd behövs.

Krisstödet har som rutin att i nära anslutning till en aktivering vid behov ta efterföljande kontakt med drabbade. I syfte att stärka stödet till drabbade personer har socialnämnden beslutat att inrätta ett stödcentrum som kan aktiveras vid krishändelser (SCN-2024-00434). Det särskilda krisstödet kan aktiveras när den akuta fasen är över och ledningen för krisstöd bedömer att det kan finnas behov av fortsatta stödinsatser. Vid sådana tillfällen publiceras ett särskilt telefonnummer på uppsala.se och på kommunens sidor i sociala medier. De som är direkt drabbade av en händelse får information om detta på ett visitkort som ledning för krisstöd eller stödpersonerna kan dela ut. Stödcentrum vid krishändelser har hittills aktiverats i samband med skjutningarna på Vaksala torg i april 2025 och till följd av drunkningsolyckan i Fjällnora i augusti 2026. Även kommunens information på uppsala.se gällande kriser och andra händelser är numera uppdaterad med ändamålsenlig information och kontaktuppgifter till olika huvudmän.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 5 oktober 2026
- Bilaga 1, Motion om ett mer ändamålsenligt krisstöd från Sofia Andersson (M) och Therez Almerfors (M)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från socialnämnden 23 september 2026

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson	Ingela Hagström
Stadsdirektör	Utvecklingsdirektör och biträdande stadsdirektör

Motion om ett mer ändamålsenligt krisstöd

Vi befinner oss i ett för Uppsala nytt, brådskande läge. Människor som blivit drabbade av en skottlossning eller sprängning mot sina hem söker skydd för att de inte längre vågar eller rent praktiskt kan bo hemma. Barn och unga uttrycker rädsla och oro över läget såväl i omvärlden som lokalt. Vi har fått rapporter om att det leks gängkrig på skolgården och att barn berättar om ont i magen av oro för att släktingar eller en själv ska drabbas av något hemskt.

Kommunen har ett krisstöd som aktiverades exempelvis under sprängningen i Fullerö och som gjorde stora och viktiga insatser för de direkt drabbade under de första kritiska timmarna. Samtidigt hade exempelvis kyrkan öppet för allmänheten. Däremot har det väckts kritik kring att det inte funnits långvarigt eller uppsökande stöd för de som behövt det när en sprängning eller skottlossning ägt rum.

Det finns kontaktvägar att söka sig till för den som mår dåligt eller behöver hjälp. Som Uppsala kommun och som ledning för Uppsala kommun har vi dock ett ansvar för invånarnas trygghet. Det är en av de viktigaste kärnuppgifterna och vi måste ha förståelse för att människor i kris behöver mer lättillgänglig hjälp och kanske inte klarar av eller kan vänta på hjälp i ordinarie led. Led som de drabbade knappt känner till. Hjälp som kanske inte alltid ens finns. Dessutom kan den som har resurser, familjemedlemmar med boenden eller liknande, inte få hjälp med exempelvis boende via socialtjänsten. Många människor som befinner sig i kris på grund av dödsfall eller stora förstörelser till följd av gängkriminaliteten hamnar därför mellan stolarna.

I Uppsala är civilsamhället starkt. Det finns många organisationer och föreningar som skulle kunna bidra med krisstöd om de fick möjligheten. Att bara finnas där, närvara på informationsmöten, skicka ut information och vara synliga kan ofta räcka långt, bara det sker under en längre period och inte bara i det akuta skedet. Hos många finns också kompetens och resurser att möta människor i kris, anordna aktiviteter och hitta lösningar på det som behövs. Idag finns en samverkansgrupp i kommunen där civilsamhället är representerade tillsammans med kommunen. Varken när sprängningen i Fullerö eller dödsskjutningen i Salabacke skedde aktiverades denna grupp på något sätt. Vi har förstått att det inte är så gruppen är tänkt att fungera. Samtidigt finns det många aktörer utöver Svenska kyrkan, som gör ett mycket bra jobb i de här sammanhangen, som kan bistå med stöd. I kommunen finns också en frivillig resursgrupp (FRG) som också hade kunnat utvecklas och användas i större utsträckning. Det finns även många andra aktörer som jobbar trygghetsskapande, bland annat platssamverkan i Gottsunda, Kvarngärdet och Gränby där kommunen gått samman med bland andra fastighetsägare. Också dessa hade kunnat få uppdrag att lugna och stödja i tider då oron bereder ut sig.

Uppsalaborna hade i kriser kunnat vinna mycket på att det fanns en bättre samverkan och samordning mellan kommun och civilsamhälle. När en kris inträffar skulle alla aktörer kunna gå samman och göra det som de är bäst på och som det på förhand är bestämt att de ska göra. Det kan röra allt från att ha öppet lokaler, erbjuda temporära boenden, ha samtalsstöd, samordna volontärer som kan vara på plats eller skicka ut information om var det går att vända sig för mer stöd. Liknande skedde under covid-pandemin. Huvudsaken är att det finns tydliga uppgifter och att dessa aktiveras direkt vid kriser. Förslagsvis skulle en sådan funktion ligga under säkerhetsavdelningen. Det behöver också finnas bra kontakt med Polisen för att inte störa deras arbete på brottsplatser.

En samordnad grupp som arbetar med stöd till människor i svåra tider hade dessutom kunnat vara en framgångsfaktor vad gäller att minska polariseringen i samhället, vilket är en viktig fråga idag. Tillsammans kan man hänvisa till betrodda källor för nyheter, anordna

aktiviteter över geografiska områdesgränser och uppmuntra till möten och humanitet, även när det inte är stora kriser.

Med anledning av ovanstående föreslår vi:

att Uppsala kommun inrättar en grupp för krisstöd bestående av kommunen och relevanta aktörer från civilsamhället som tillsammans ska ta fram rutiner, arbetssätt och arbetsuppgifter som ska aktiveras för viktiga insatser under en kris.

Sofia Andersson (M)
Therez Almerfors (M)

Inkom till Uppsala kommun 2026-09-29, KSN-2023-03555-3

Uppsala kommun

Socialnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2026-09-23

§ 132

Svar på motion om ett mer ändamålsenligt krisstöd från Sofia Andersson (M) och Therez Almerfors (M)

SCN-2024-00311

Beslut

Socialnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Sofia Andersson och Therez Almerfors (båda M) föreslår i en motion väckt den 11 december 2023 att Uppsala kommun inrättar en grupp för krisstöd bestående av kommunen och relevanta aktörer från civilsamhället som tillsammans ska ta fram rutiner, arbetssätt och arbetsuppgifter som ska aktiveras för viktiga insatser under en kris.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 3 september 2026
- Bilaga 1, motion om ett mer ändamålsenligt krisstöd från Sofia Andersson (M) och Therez Almerfors (M)

Yrkanden

Sofia Andersson (M), Vivianne Eriksson (M), Viviane Obaid (C), Leif Boström (KD) och Ludvig Arbin (L) yrkar att motionen ska bifallas.

Loa Mothata (S) yrkar avslag på yrkandet och bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Sofia Anderssons (M) m. fl. yrkande mot avslag och finner att nämnden avslår yrkandet och bifaller liggande förslag.

Socialnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2026-09-23

Reservationer

Sofia Andersson (M), Vivianne Eriksson (M), Viviane Obaid (C), Leif Boström (KD) och Ludvig Arbin (L) reserverar sig till förmån för eget yrkande.